

Sygn. akt II UK 262/08

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kwaśniewski

w sprawie z wniosku J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.

o emeryturę górniczą,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 grudnia 2008 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 12 grudnia 2007 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 27 października 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił wnioskodawcy J. M. prawa do emerytury górniczej.

Wyrokiem z dnia 8 lutego 2007 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ś. zmienił powyższą decyzję organu rentowego w ten sposób, że uznał J. M. za udowodnione 1.406 dniówek roboczych przepracowanych pod ziemią do 1980 r. i 2.635 dniówek roboczych przepracowanych pod ziemią od 1981 r. liczonych przy ustaleniu prawa do świadczeń w wymiarze półtorakrotnym i przyznał mu prawo do emerytury górniczej od dnia 18 sierpnia 2006 r. (pkt I); w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt II).

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2007 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego.

W skardze kasacyjnej wniesionej od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 37 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 34 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia przez wnioskodawcę wniosku o emeryturę (18 sierpnia 2006 r.), któremu odpowiada art. 50 d w związku z art. 50 a tej ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2007 r., „przez przyjęcie, że przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią zalicza się w wymiarze półtorakrotnym, okresy pracy w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych (...), to jest dniówki w przodkach, a także w godzinach nadliczbowych wydłużających pracę tych dniówek, w niedziele, urlopy, delegacje, kursy i inne.”
2. art. 6 k.c. przez przerzucenie ciężaru dowodu na pozwanego, podczas gdy to ubezpieczony powinien udowodnić, że posiada ustawowy staż uprawniający do nabycia prawa do emerytury górniczej;
3. § 4 i § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49, ze zm.), przez jego niezastosowanie i uznanie, że zaświadczenie zakładu pracy – Przedsiębiorstwa Robót Górniczych w Upadłości w W., nie ma mocy dowodowej, co do faktów prawotwórczych, tj. okresów zatrudnienia ubezpieczonego pod ziemią w wymiarze półtorakrotnym.

Skarga ma także podstawę procesową (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) z zarzutami naruszenia:

- a) art. 233 § 1 k.p.c. przez rażące naruszenie przez Sąd drugiej instancji, ustanowionych w tym przepisie zasad oceny wiarygodności i mocy dowodów, w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy;
- b) art. 227 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c., art. 236 k.p.c. oraz art. 6 k.c. przez nie przeprowadzenie przez Sąd dowodów, które dawałyby podstawy do uznania, że zaświadczenie zakładu pracy nie zawiera faktów prawotwórczych, stanowi to naruszenie przez Sąd zasady kontryktoryjności procesu;
- c) art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez brak ustosunkowania się przez Sąd drugiej instancji do zarzutów apelacji, w szczególności przez oddalenie apelacji organu rentowego i przez podzielenie w całości ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji oraz ich ocenę prawną na podstawie art. 385 k.p.c. jako podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że „zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego wydany został z rażącym naruszeniem wskazanych na wstępie skargi przepisów materialnego i procesowego prawa cywilnego, w stopniu mającym istotny wpływ na wynik sprawy”.

Ponadto „w sprawie występują również istotne zagadnienia prawne:

1. Czy przy ustalaniu, prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym w kopalniach pod ziemią, w wymiarze półtorakrotnym, na podstawie art. 34 w zw. z art. 37 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn. Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia wniosku o emeryturę 18.08.2006 r. (Dz.U. Nr 104, poz. 708), któremu odpowiada art. 50 a w zw. z art. 50 d tej ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2007 r. (Dz.U. z 2006 r. nr 208, poz. 1534 i Dz.U. z 2005 r. nr 167, poz. 1397), do okresów pracy w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku wykonywanej.../ zalicza się oprócz pracy w przodkach/ dniówek w przodkach/, inne prace w tym prace w dni robocze, w niedziele, w godzinach nadliczbowych, urlopy, delegacje, kursy,.../ ?
2. Czy może być dowodem w świetle § 4 ust. 3 zdanie drugie oraz § 21

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49, z późn. zm.) w zw. z art. 116 ust. 5 i art. 194 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pisemne zaświadczenie stwierdzające okresy zatrudnienia sporządzone przez niepaństwowe archiwum?

3. Czy w świetle § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty świadczeń (Dz.U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49, z późn. zm.), zaświadczenie o okresach zatrudnienia wydane przez zakład pracy ubezpieczonego – Przedsiębiorstwo Robót Górniczych w Upadłości w W., ma moc dowodową, co do faktów prawotwórczych w nim zawartych?

4. Czy nie zakwestionowanie przez ubezpieczonego treści wydanego przez pracodawcę zaświadczenia o okresach zatrudnienia bezpośrednio po jego wystawieniu i otrzymaniu oraz godzenie się wówczas ubezpieczonego z treścią zaświadczenia przenosi na organ rentowy ciężar dowodu wykazania prawdziwości faktów podanych w tym zaświadczeniu w postępowaniu przy rozpatrywaniu wniosku o emeryturę?

5. Czy dowodem w sprawie mogą być kserokopie „kartotek wynagrodzeń pracownika fizycznego za rok 19...” dotyczących lat 1980 – 1991 r., które wnioskodawca przedłożył do akt, skoro z ich treści nie wynika, by były one prowadzone w zakładzie pracy wnioskodawcy i sporządzane przez wyznaczonych do tego pracowników zakładu pracy wnioskodawcy i w sposób ustalony przez właściwych ministrów w uzgodnieniu z Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie stanowisk pracy zaliczanych w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k. p. c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli chodzi o przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) powinien sformułować to zagadnienie i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Konieczne jest wyjaśnienie, jakie zagadnienie występuje w sprawie i dlaczego jest ono istotne, albo określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, Lex nr 421035).

Przedstawione w skardze kasacyjnej pytania nie ujawniają istotnych zagadnień prawnych sprawy. Podstawom prawnym zaskarżonego wyroku i zawartej w jego uzasadnieniu argumentacji w zakresie wykładni i zastosowania przepisów prawa materialnego wnoszący skargę przeciwstawił wyłącznie pytanie, czy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej pracownikom zatrudnionym w kopalniach pod ziemią, w wymiarze półtorakrotnym do okresów pracy w przodkach zalicza się „inne prace w tym prace w dni robocze, w niedziele, w godzinach nadliczbowych, urlopy, delegacje, kursy”.

Pozostałe przedstawione w skardze pytania mające w ocenie skarżącego świadczyć o występowaniu w sprawie istotnych zagadnień prawnych odnoszą się do kwestionowania dokonanych przez Sąd ustaleń faktów i oceny dowodów. Tymczasem stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Trzeba tu mieć także na uwadze, że Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Jeżeli chodzi o pytania wnoszącego skargę dotyczące przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 28 listopada 1997 r., II UKN 362/97 – OSNP 1998/18/552, w którym

stwierdzono, że: „Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) reguluje zasady postępowania przed organami rentowymi, a nie odnosi się do postępowania sądowego, które toczy się według zasad określonych w Kodeksie postępowania cywilnego. Zarzut kasacji naruszenia przepisów postępowania może zatem odnosić się do przepisów zawartych w tym Kodeksie, a nie przepisów wymienionego rozporządzenia”.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania zawiera także stwierdzenie, że „zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego wydany został z rażącym naruszeniem wskazanych na wstępie skargi przepisów materialnego i procesowego prawa cywilnego, w stopniu mającym istotny wpływ na wynik sprawy”. Nawet gdyby uznać, że takie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odnosi się do przesłanki jej przyjęcia z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – oczywistej zasadności skargi kasacyjnej – to skarga nie zawiera żadnego wyводу prawnego wskazującego, w czym wyraża się jej „oczywistość” i nie przedstawia argumentów wykazujących, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Potrzebę przyjęcia skargi do rozpoznania skarżący upatruje w „rażącym” naruszeniu „wskazanych na wstępie skargi przepisów materialnego i procesowego prawa cywilnego, w stopniu mającym istotny wpływ na wynik sprawy”. Co do podnoszonych w skardze zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego należy stwierdzić, że odnoszą się one do kwestionowania dokonanej przez Sąd oceny dowodów. Niezależnie od braku podstaw do oceny tych naruszeń w kategorii „oczywistości” istotne jest to, że stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uznając, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c. postanowił jak w sentencji.